

Cölöperdő a Dunában — „alapozzák” a Ferenc József-hidat

EGY HADIROKKANT FELTÁMADÁSA

Ez a híd bizonyult a legszívósabbnak, mondhatnám: névadójához hűtlenül ellenállt a németeknek. A császári és királyi keresztiszülő, Ferenc József, nem érte meg az első nagy háború végét, a bécsi kapucinusok kriptájának lakója lett, ez a budapesti Ferenc József nem adta meg magát tehetetlenül a merénylőknek, mint mondjuk Erzsébet, vagy Horthy hídja. Pesti kapuja erős vaszekekkel fogódzkodott a partba, a budai

megbillent, az úttest összecsuplott — csak középső darabja hullott a Dunába. A pillérkapuk csonkolt karjai segélykérően nyúltak a levegőbe.

Ez a híd életjeleket adott. A többi hallgatott. Mint a halottak. (Évek múltán derült ki: tetszhalottak voltak. Visszakapták tőlünk az életet.)

1945 nyarára a szovjet hadsereg utászai pontonokra szerelt fahíddal kapcsolták össze a pilléreket, a budai oldalon amo-

lyan emelvényféle került a be-bicsaklott útrészre, így a régi hidak közül ezt lehetett a leg-hamarább használatba venni. Ideiglenesen, de mégis.

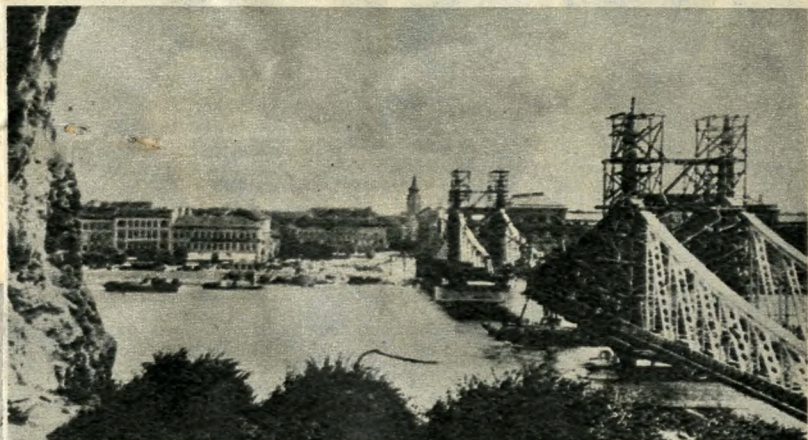
Es eljött a tél. Megnyílt a Kossuth-híd, de a zajló jégtáblák elsodorták a Ferenc József pontonjait. Újabb nekigyürkőzés — és 1946. augusztus 20-án átmehetett az első villamos a véglegesen újjáépített hídon. Létrehozója, az életadó lehetőség lett az új névadó: Szabad-ság.

Megfiatalítva is már harmincéves, valójában azonban nyolcvan esztendeje áll Budapest szolgálatában. A vasszerkezeti elemek nyílt kitarulkozásának, burkolatlan feltárási korszakában született, így szellemi rokonságban áll a kis földalatti-

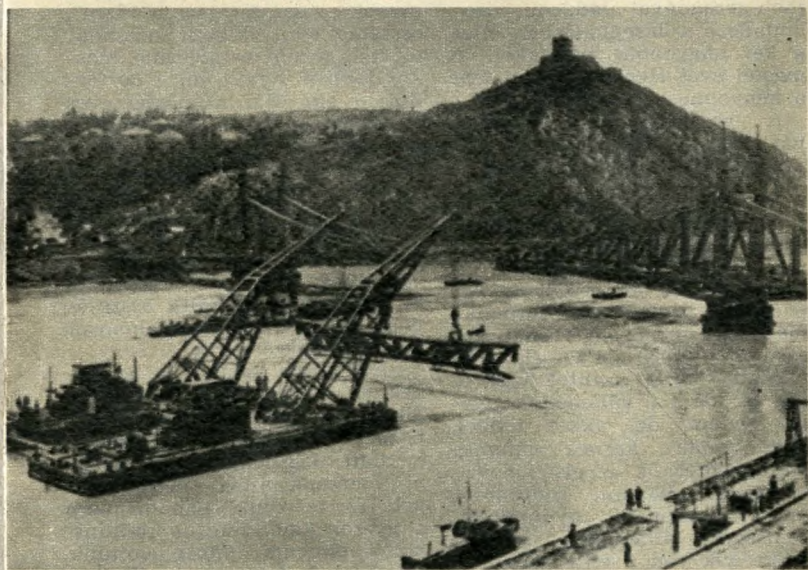
val, a Keleti-pályaudvar tetőszerkezetével, vagy akár az Eiffel-toronnyal is. Feketeházy János tervpályázata alapján Czékely Aurél irányításával épült fel a híd, amelynek építészeti részét Nagy Virgil műegyetemi tanár dolgozta ki.

Már csak a pesti őslakosok, a nagyon régóta újságolvasó emberek emlékezhetnek a híd szomorú nevezetességére: a harmincas években sűrűn jelentek meg hírek a napilapokban, öngyilkosokról, akik a Ferenc József-híd valamelyik turul madarához másztak fel, hogy onnan vessék magukat a Dunába. Jó részük fent a magasban viszsziariadt tettének elkövetésétől — őket a tűzoltók hozták le onnan.

Es sokan érezzük még talpunk alatt a pontonokra épült fahíd

Már csaknem kész a híd (80 éves fotó — balszélien a gellérthegyi sziklabarlang pereme került a képre)

1946 nyara: az Ady Endre és a József Attila úszódaru a parton összeszerelt elemeket visz a hídhoz (a gellérthegyi „torony” az épülő emlékmű állványzata)

enyhe mozgását, s halljuk, szinte halljuk a halk recsegéseket, hiszen a Duna — még mindig sodorva holttesteket, partravetve lódögöket — hullámoztatta, lúdbőröztette hátát a kis hajók alatt. Rosszlábú, szomorú sze-

mű koldust kerülgettek a gyalogosok. Hátát a korlátnak vetve ült a hídon, előtte ócska kalap, egy papírcédulára írt szöveggel: „Képzeld magad az én helyembe.” Ezresek, tízezszeket kapott. Persze, pengőben.

Átmegy az első villamos a Szabadság-hídon

A hídról jószerivel már csak olyankor olvashatunk, amikor valamiféle kozmetikai műveletre kerül sor az úttesten, a vaszerkezeteken. Egyéb újság? Semmi különös.

Erős karjaival fogja a két par-

tot és tartja a hátát, hogy átmehecsünk rajta. Ez a dolga, ezért épült. Gyilkosairól, öngyilkosairól nem szívesen beszél.

Megértjük.

Marthy Barna